

خانه‌های سلامت بهزیستی و دخترانی که از خانه فرار می‌کنند

Photo: Ocus Focus/bigstockphoto.com

دختران در معرض آسیبی که از طریق مداخله در درمان، اورژانس اجتماعی و نیروی انتظامی و با رأی دادگاه به بهزیستی معرفی می‌شوند، راهی خانه سلامت شده و در آنجا فعالیت‌های مددکاری برای بازگرداندن این دختران به خانواده‌هایشان آغاز می‌شود. سالانه حدود 500 دختر در خانه‌های سلامت پذیرش می‌شوند که 60 تا 70 درصد از آن‌ها با انجام اقدامات مددکاری و روانشناختی به خانواده‌های خود بازمی‌گردند ولی بقیه این افراد، به مراکز شبه‌خانواده بهزیستی ارجاع داده می‌شوند یا شرایطی برای استقلال و توانمندسازی آن‌ها فراهم می‌شود.

سال 1387 بود که دفتر امور آسیب‌دیدگان بهزیستی به‌منظور حمایت از دختران نیازمند حمایت‌های اجتماعی تا زمان استقلال و خودکفایی فرد یا بازگشت او به خانواده، خانه‌های سلامت را راه‌اندازی کرد. خانه‌های سلامت به مراکزی اطلاق می‌شوند که دختران در معرض آسیب اجتماعی و فاقد حمایت‌های خانوادگی و اجتماعی را تحت پوشش قرار می‌دهند. این خانه‌ها مختص به دختران در معرض آسیب اجتماعی هستند که بالای 18 سال دارند زیرا دختران زیر 18 سال نیازمند حمایت‌های اجتماعی، در مراکز شبه‌خانواده پذیرش و توانمند می‌شوند.

دخترانی که به دلایل مختلف مانند نداشتن سرپرست مؤثر، بی‌خانمانی، دارا بودن سرپرست‌های زندانی و یا زندگی در محله‌های پرآسیب، نیازمند حمایت‌های اجتماعی هستند، در این خانه‌ها نگهداری می‌شوند و این مراکز به صورت شبانه‌روزی به آن‌ها، خدمات مددکاری و روانشناسی، نگهداری، حقوقی، روان‌پزشکی، آموزشی، مهارت‌های فنی و حرفه‌ای و آماده‌سازی شغلی و توانمندسازی ارائه می‌دهد.

فعالیت 31 خانه سلامت در کشور

آبان ماه سال 90 بود که حبیب‌الله مسعودی فرید؛ مدیرکل پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی سازمان بهزیستی از راه‌اندازی 31 خانه سلامت توسط این سازمان برای ساماندهی دختران در معرض خطر خبر داد و اظهار داشت: با این راهکار، دختران در معرض آسیبی که از طریق مداخله در درمان، اورژانس اجتماعی و نیروی انتظامی و با رأی دادگاه به بهزیستی معرفی می‌شوند، راهی خانه سلامت شده و در آنجا فعالیت‌های مددکاری برای بازگرداندن این دختران به خانواده‌هایشان آغاز می‌شود.

تلاش برای بازگرداندن دختران فراری به خانواده

در حال حاضر، در همه استان‌های کشور خانه‌های سلامت راه‌اندازی شده‌اند و طبق گفته مسئولان، هدف اصلی در خانه‌های سلامت این است که دخترانی که از خانه فرار کرده‌اند، با اقدامات مددکاری و روانشناختی به خانواده برگردند و مشکلاتی که دختر با پدر، مادر و سایر اقوام خود داشته، برطرف شده و شرایط بازگشت او به خانه فراهم شود. در بسیاری از موارد، خانواده‌ها با انجام مشاوره و مددکاری پس از جلسات فراوان و آماده‌سازی روحی و فکری، حاضر به پذیرش دختر می‌شوند ولی در مواقعی که خانواده از پذیرفتن فرد امتناع می‌کنند، این دختران در خانه‌های سلامت می‌مانند و پس از چند سال به مراکز شبه‌خانواده فرستاده می‌شوند.

نحوه پذیرش دختران فراری در خانه‌های سلامت

ظرفیت خانه‌های سلامت 10 نفر است و براساس مقررات آیین‌نامه‌ای و دستورالعمل سازمان بهزیستی دختران می‌توانند تا 6 ماه در این خانه‌ها اقامت کنند و سازمان تا زمانی که از امنیت خانوادگی و اجتماعی دختر مطمئن نشود، از رها کردن و بازگرداندن او به خانواده جلوگیری می‌کند. طبق تصمیم تیم تخصصی، این مدت 6 ماه دیگر نیز قابل تمدید است و تا زمانی که اطمینان حاصل نشده که این دختران توانمند و خودکفا شده‌اند، از آن‌ها در خانه‌های سلامت نگهداری می‌شود. نحوه پذیرش دختران هم به این صورت است که ابتدا یک مصاحبه اولیه انجام می‌شود و با توجه به سوابقی که دختران در پرونده خود دارند، ساماندهی صورت می‌گیرد. اگر دفعه اولی باشد که این دختران از خانه فرار کرده‌اند و هیچ نوع ارتباط جنسی نداشته‌اند، به خانه‌های سلامت فرستاده می‌شوند اما دخترانی که ارتباطی داشته‌اند، به مراکز بازپروری و مراکز مربوط به زنان آسیب‌دیده ارجاع داده می‌شوند.

حدود 70 درصد از دختران فراری به خانه برمی‌گردند

سالانه حدود 500 دختر در این مراکز پذیرش می‌شوند که 60 تا 70 درصد از آن‌ها با انجام اقدامات مددکاری و روانشناختی به خانواده‌های خود بازمی‌گردند اما بقیه این افراد، به مراکز شبه‌خانواده بهزیستی ارجاع داده می‌شوند یا شرایطی برای استقلال و توانمندسازی آن‌ها فراهم می‌شود.

تمرکز بر حمایت‌های سرپایی و روزانه

دکتر ولی‌الله نصر؛ مدیرکل دفتر امور آسیب‌دیدگان اجتماعی سازمان بهزیستی سال گذشته اعلام کرد که تصمیم بر این نیست که خانه‌های سلامت افزایش پیدا کند بلکه رویکردها به سمت حمایت‌های سرپایی و روزانه متمرکز شده است و سعی داریم از طریق شناسایی NGOهای فعال و مورداعتماد بهزیستی این کار را انجام دهیم؛ به گونه‌ای که چندین NGO در تهران و استان‌ها مورد بازدید قرار گرفته‌اند

تا بتوانیم با کمک آن‌ها خدمات سرپایی و با استراتژی کاهش آسیب اجتماعی را ارائه دهیم.

مراکز مداخله در بحران بهزیستی و موضوع دختران فراری

جدا از خانه‌های سلامت، مراکز مداخله در بحران سازمان بهزیستی نیز به موضوع دختران فراری ورود می‌کنند. حسین اسدبیگی؛ رئیس مرکز فوریت‌های اجتماعی سازمان بهزیستی کشور مهرماه سال جاری توضیحاتی در رابطه با فعالیت‌های این مراکز ارائه داد. به گفته اسدبیگی، مراکز مداخله در بحران سازمان بهزیستی از سال 78 در برخی استان‌های کشور راه‌اندازی شده‌اند و اکنون در سه سطح به شهروندان خدمات ارائه می‌کنند. دخترانی که از منزل فرار می‌کنند پس از مراجعه به مراکز مداخله در بحران تا مشخص شدن تکلیف خود، در مراکز سطح یک و دو نگهداری می‌شوند. طبق اظهارات اسدبیگی، در سال 94 تعداد مراجعه‌کنندگان به مراکز سازمان بهزیستی در بحث دختران فراری در شهر تهران افزایش یافته بود؛ به گونه‌ای که در این سال، 200 مورد مداخله در بحران ساماندهی شدند؛ درحالی‌که در سال 93، این آمار 53 مورد بود.

منبع: [مهرخانه](#)